

AZ OKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM SZEMLÉLTETŐ FILMKIRENDELTSÉGE

filmdia sorozatából

23. szám.

AZ ÓCEÁN.

Földrajz diasorozat: 1.

Készült: 1952. évben.

1. Óceáni medencék elhelyezkedése. A képen az Óceánok határozottan elkülönülő medencéi tűnnek elő. Kisebb részük sekélyebb 1000 m-nél, többségük több ezer m mélységben helyezkedik el. A kontinensek partjainál a 200 m mélységig terjedő ún. kontinentális talapzatok, padok, párkányok láthatók.

2. Hipszografikus görbe. A szárazföldek és tengerek arányait, vertikális tömegoszlását mutatja be /részletes magyarázat a képen/.

3. Óceáni mélységek. Jelmagyarázat az ábrán. A Csendes-óceán nagy mélységeit és tetemes mélységátlagát lehet kiemelni.

4. Óceáni látkép. Ameddig szem ellát viz és viz. Végtelennek tűnik fel az óceán viztűkre. A láthatár peremén viharfelhők gyülekeznek. Az ember legyőzte az óceánt. A hajó biztosan halad utján a kikötő felé.

5. A tengerviz összetétele. A táblázat adataihoz nem szükséges bővebb magyarázat. A tengerviz általában 35 ‰ konyhasót tartalmaz.

6.a. Salinák. A partmenti lakosság elpárologtatja a tenger vizét. A visszamaradó sót halomba söprik és elszállítják. A népi demokratikus Kinában hatalmas iparágga növekedett a sóleparlás.

6.b. Az elpárologtatott viz után a medence fenekén visszamaradó sőt összekotorják.

6.c. Sóleparlás a Népi Demokratikus Kinában. A medencék sarkain felhalmozott sókupacokból valóóságos hegysorozat épül. /A kép jobboldalán vonulnak a sóhegyek a háttér felé./

6.d. A só elszállítása. Az összekotort sókupacokat kosarakba rakva szállítják a gyűjtőhelyekre.

6.e. Letakart sóhegyek. A gyűjtőhelyeken tornyosuló sóhegyeket szalmafonással és gyékényekkel védik az időjárás viszontagságai ellen.

6.f. Sószállítás. I. Az összegyűjtött sőt vitorlás dzsunkákba ömlesztve szállítják a "zsákoló" helyre.

6.g. Sószállítás II.

A zsákokba rakott só iparvasuton teszi meg az utat a teherpályaudvarig, ahol vagonokba rakják.

7. Élet a tenger fenekén. Tengeri csillagot, tüskés állatokat és rákokat mutat a kép a tenger sziklás fenekén. Élet addig van a tengerben, ameddig a fény lehatol. Bár ma már nagy óceáni mélységekből is ismerünk élőlényeket /elektromos halak/, melyek napfény nélkül is meg tudnak élni.

8. Sziklás tengerfenék élővilága. A vízben levő sziklákat a kagylók és csigák sokasága népesíti be.

9. Globigerina iszap. Az óceánokat 2-5 ezer mélységben már finom törmelék globigerinás iszap borítja. A kép a globigerina iszap kagylóhéjait ábrázolja erős nagyításban. Az iszap mésztartalma átlag 65 %.

10. Radiolaria iszap. A mély tengeri iszapot a benne oldott ásványi anyagok színezik. A sekély tenger agyagának színe kék a pirittől, vagy zöldes a glaukonit szemecskéktől. A mélytengeri iszap 5 ezer méteren túl már vörös színű a vasvegyülettől. A radiolaria iszap a vörös agyagnak /4-től 8 ezer m mélységig/ radiolaria vázakban dus változata. A kova vázakat mutatja a kép. /Erős nagyítás./

11. Kikötő. Az óceáni öblök mélyén kikötők épülnek. Ezek csendes vizeiből indult el az ember világhódító utjaira és lett ura az óceánoknak. A hajózás hőskora a vitorlás közlekedés volt. Képünk nyári estén kikötőbe befutó vitorlásokat mutat.

12. Kikötő. A ma kikötőit a legújabb technikai kiépítettség és felszereltség jellemzi. A múlt kis vitorlás hajóit az óriási méretű óceánjárók váltották fel, amelyek a világgazdasági forgalom jelentős részét bonyolítják le. /Port Said kikötője./